

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. TÜRRE ALADÁR
ügyvéd.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Bevonulás előtt.

Az országgyűlés új ülészakának megnyitása küszöbén vagyunk, a külpolitikai események azonban a közfigyelmet és általános érdeklődést a belpolitikaiaktól teljesen elterelték s a lázas türelmetlenség ma már nem azt várja kíváncsian, hogy az ellenzéki pártok bevonulnak-e a képviselőház ülésére, hanem azt, hogy mely pillanatban vesszük az értesítést hadseregünknek albániába való bevonulásáról. Hogy a külpolitikai események háttérbe szorították belső ügyeinket, annak nem az az oka, hogy amazokhoz nemzetünk életbevágó érdekei fűződnek, hanem főleg az, hogy az ellenzéki pártok által felidézett pártviszály ma már kizárólag a személyek elleni harccá zsugorodott össze s nem egyéb a hatalomért való küzdelemnél.

Lehet, hogy mire e sorok napvilágot látnak, fiaink stratégiai felvonulása már kezdetét veszi, mert a viszonyok és körülmények mai állása mellett legkisebb reményünk sem lehet arra nézve, hogy katonai fellépésünk feleslegessé válik, még kevesebb arra, hogy az végleg elmarad. A helyzet komolyságára vall az az intézkedés, mely szerint Bosznia és Hercegovinára már proklamálták a

kivételes állapotot. A kivételes állapot életbe léptetését ugyan egyelőre csak óvintézkedésnek jelzik, mert arra az esetre, ha háborus bonyadalmak támadnának, gondoskodni kell arról, hogy ezeken a területeken a rend fentartásuk. Tényleg azonban több ez óvintézkedésnél, ez már a háboru előszele.

A kivételes állapot proklamálását a törvények és rendeletek közlönye, valamint a mindenütt látható falragaszok közlik. Az országos kormánynak erre vonatkozó rendelete május elseji legfelsőbb láttaozással van ellátva s a tartományi statutum egyes rendelkezéseinek felfüggesztése tárgyában intézkedik, valamint további rendeleteket is tartalmaz, amelyek a felfüggesztés folyamánként szükségessé váló kivételes intézkedésekre vonatkoznak. Ezek között vannak rendeletek, illetve korlátozó intézkedések az utlevél és bejelentési ügy, a szabad költözködés, az egyesületi és gyülekezeti szabadság, fegyverek viselése és eladása dolgában, a polgárembereknek ideiglenesen katonai törvénykezés alá való tartozása dolgában, a büntetőperrendtartás és a sajtótörvény egyes intézkedéseinek szigorítása tárgyában, továbbá intézkedések postaszállítmányok kezeléséről, a

távíró és távbeszélő forgalom korlátozásáról és ellenőrzéséről, postagalambokkal való visszaélés megakadályozásáról.

Magyarország és Ausztria az albán kérdésben elment a türelem legvégső határáig, s csak miután a diplomáciai tárgyalások minden módját igénybe vette a kérdésnek békés uton való rendezéséhez, miután mindennemű engedékenysége és értelme hiábavalónak bizonyult, nyul a legvégső eszközhöz, a fegyverhez. A monarchiát nem érheti a legtávolabbról sem az a vád, hogy újabb lépésénél talán a nagyhatalmi őrjöngés vagy területszerzés vágya vezetné, mert itt tisztán az a kérdés, hogy meghagyhatjuk-e a délfelé terjeszkedő, a testünk körül kigyózó pánszlávizmust létünk veszedelmének?

A védekezést meg kell kezdenünk s erre nincs más mód, mint ha megmenteni igyekszünk mindazt a védőgátnak alkalmas anyagot, mely a rohanó pánszlávárt határaink előtt feltartóztatja. A pánszlávizmusnak régi programja a Balkán meghódítása, s a pánszláv műhelynek déli kohója Montenegró és Szerbia. Amíg tehát Oroszország minden egyes felszabadult szláv államot igyekszik újabb láncszemként hoz-

PADLÓ OLAJ

iskolák, óvodák, posta és egyéb hivatalok, kávéházak, szállodák, kereskedői és iparüzletek padlóinak pormentesítéséhez, cégünk-nél többféle minőségben a legelőnyösebben szerezhetők be.

Ugyszintén az összes fertőtlenítő szerek nagyobb vételnél gyári áron.

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedők festékosztálya,

100-36

Zombor, Szentgyörgy-tér 6.

A Zombori Iparosok Bútorárucsarnoka

záforrasztani ahhoz a gyűrűhöz, amelynek rendeltetése, hogy minket körül fogjon, addig nekünk is minden igyekezetünkkel azon kell lennünk, hogy a Balkánnak nemszláv nemzeteit kivonjuk a pánszláv érdekközösségből.

Ezért érdekünk nekünk, hogy a Balkánon egy szilárd Albániát teremtsünk, ezért irányul most minden tekintet Szkutarij felé, mert ott fekszik nemcsak jelenünk, de főleg jövőnk helyzetének kulcsa. A pánszlávizmus tulsúlyát a Balkánon le kell törni.

Tisztelgés a volt bajai főispánnál.

Baja tvh. joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának 12 tagu küldöttsége vasárnap délben tisztelgett kamjonkai Szemző Gyula főispánnál annak zombori Thököly-uti lakásán.

A küldöttség tagjai voltak: dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos, polgármester, Werner Adolf cisztercita házfőnök, dr. Fehér Lőrinc városi főjegyző, dr. Raisz Sándor városi I. aljegyző, Turay Matyás kir. tanácsos, Ertl József földbirtokos és Stern Vilmos, Müller József, Székely Leó, Schön Géza, dr. Nemes József tvh. bizottsági tagok.

A küldöttség szónoka Werner Adolf volt, aki szép, lendületes beszédben emlékezett meg arról a soha el nem muló szeretetteljes ragaszkodásról, amellyel Baja város lakossága viseltetik Szemző Gyula volt főispánja iránt.

Beszéde folyamán kifejtette, hogy Baja tvh. bizottsága annak idején egyhangulag kifejezést adott lemondott főispánja iránt érzett szeretetének, amidőn aként határozott, hogy Szemző Gyula érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és a jegyzőkönyvi kivonatot küldöttség útján átnyújtja. Hogy ezt mindeddig nem tették meg, annak az volt az oka, hogy Baja törvényhatósági bizottsága az utolsó percig azt remélte, hogy a lemondás nem válik perfektté.

Most, hogy e reményük megsemmisült, szívték megbízatásuknak eleget tenni.

Szemző Gyula, amidőn lemondott díszes állásáról, azt vallotta, hogy miként Horatius mondta, „beatus ille, qui procul negotiis.” Azonban Isten őt oly kiváló jó tulajdonságokkal áldotta meg, hogy ezért előbb-utóbb a közélet terén szerepelnie kell, mert politikai sulya és érdemei őt sokkal magasabb állásra predesztinálják.

Eme értékes tulajdonságait Baja örömmel elismeri, mert férfias meggyőződéssel, erős akaratával, mely akadályt nem ismert sohase, őszinte, egyenes lelkével és rokonszenves egyéniségével oly erőt képvisel, amely csak bizalmat, szeretetet tudott eddig kelteni mindenütt.

Leghálásabb köszönetét fejezi ki végül azért, hogy ezt az erőt főispánságának ideje alatt teljes egészében Baja város felvirágoztatására használta fel és ezért habár testileg megvált tőlük, Baja lakosságának lelke nem szakadt el szeretett volt főispánjától, hanem híven kíséri azzal a ragaszkodó szeretettel, amelyet főispánsága ideje alatt kiérdemelt. Azt kívánja, hogy tartsa meg Baját továbbra is szeretetében és Isten áldását kéri jövőjére.

Beszéde végétől remek művészi kivitelű albumot nyújtott át, amely Szemző Gyula érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítését tartalmazta.

A fenkölt szavak mély benyomást gyakoroltak az ünnepeltre, aki könyekig meghatva a következő beszédben válaszolt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Alig találom szavakat arra, hogy köszönetem és hálámat méltóan kifejezzem azért a megtiszteltetésért, amelyben Baja város határozatával és az Urak szíves megjelenésükkel engem részesítettek.

Baja város köszönetet mondott főispáni működésemért és ezt adják Önök most személyesen tudomásomra. Egy város közönsége hódol előttem és ezen hódolatot a közügyek terén megedzett, érdemekben gazdag férfiak mutatják be.

Ez olyan tény, amelyet értékelni nem is lehet, amelyért köszönetet mondani szavakkal nem áll senkinek módjában. Csak meghajolni lehet e tény előtt és elismerni, hogy a jelenet, amelyben lejátszódik, életünk legkedvesebb felejthetetlen jelenete marad örökre.

Nem keresem, nem kutatom, hogy reáshoztam-e erre a nagy kitüntetésre? Önök ítéltek felettem és működésem felett. Lehet, hogy tévedtek ítéletükben, lehet, hogy ítélezésükben az elnéző jóakarattal vezette Önöket. Egyre azonban jogos önértéssel hivatkozhatom arra, hogy fiatal bensőm rajongó lelkesedésével fogadtam el annak idején a főispáni állást, egyedüli céloom és törekvésem az volt, hogy azok, akikért odaállítottam ne csalódjanak bennem. Szolgálni a közügyet és a város érdekeit, továbbá eljárni mindenkinek jogos sérelmében ezt tekintetem feladatommak. Az volt ugyanis a meggyőződésem, hogy a díszes állások nem az egyének kedvéért, hanem a közügyek érdekében vannak szervezve: úgy fogtam fel a dolgot, hogy a méltóság káprázatos fénye szigorú kötelességekkel jár.

Igyekeztem eme felfogásom szerint eljárni, igyekeztem a város és egyesek érdekében minden jót és hasznosat megtenni.

Ha sikerült a magam elé tűzött feladatnak megfelelni, ha a város közönsége működésemért elismerésre érdemesnek találja, úgy nyugodt a lelkiismeretem és mindenkor nyugodt önértéssel gondolok vissza főispáni működésemre. Egy közpályán működő férfiaknak ez a lelkiismeretbeli nyugodtság nagyértékű kincse, a legszebb jutalma: ebben a jutalomban részesítenek Önök, mert egyedül megtisztelő ítéletük adja meg ezt nekem.

Köszönöm hálásan, igaz szívből köszönöm Baja város közönségének ezt az örök fényű drága kincset. A kifejezője ez az irat, amit Önök átnyújtottak örök talismánom marad és a közügyek terén kifejtendő működésemben mindenkor buzdító vezér csillagom lesz.

Hálám jeléül odaigérem Baja városának egész valómat és boldog leszek, ha ismét szolgálatukra lehetek.

Markowth Lajos.

1857—1913.

Dr. Markowth Lajos, a zombori kir. törvényszéknek ítélőtáblai birói címmel és jelleggel felruházott bírja, folyó hó 3-án délután meghalt. Halála, mely sem közvetlen hozzátartozóit, sem barátait és ismerőseit nem érte váratlanul, az egész városban osztatlan részvételt keltett. Már évek óta reumatikus bántalomban szenvedett, erős fizikuma

A „BÁCSKA” TÁRCAJA.

Tóth Kálmánról.

Irtta és az „Apatini Szabad Lyceum-Egyesület”-ben 1913. évi április 16-án felolvasta: **Dömötör Pál.** (Folytatás.)

Tóth Kálmán mindig őszinte, sőt lelkes méltánylója volt Gyulai Pál nagy írói érdemeinek és költészete iránt is elismeréssel adózott. Eötvös Károly csak azután fordított figyelmet Gyulai költeményeire, mikor előtte Tóth Kálmán 1872-ben a Margitsziget egyik óriás szilfája alatt elszavalta Gyulainak „Szeretnélek még egyszer látni” című szép költeményét oly ihletettséggel, hogy rajongásba hozta Eötvöst is.

Prém József pedig a Tóth Kálmán utolsó öt évéről szóló visszaemlékezésében írja, hogy bús, komor napjaiban voltak hetek, midőn nem bírta kiverni a fejéből, mily véletlenül mult, hogy Gyulai Pált ifjúkori párbajukban agyon nem lötte. „Borzasztó, borzasztó! — kiáltott fel tépelődései közepette — mit vesztett volna az irodalom, mit a magyarság! Nem bírnám most elviselni, ha a lába helyett a szívét találom.”

Ilyen jó barátja maradt Tóth Kálmán a párbaj után Gyulainak.

És Gyulai? Lehet, hogy ő is az maradt

Tóth Kálmánnak, — de úgy benne minden más érzést elnyomott a kritizálás szenvedélye.

Lássuk csak. Gyulai 1860-ban az Erdélyi Múzeum-Egylet tudományos ülésén felolvasta „Adalék népköltészetünkről” című értekezését. Népballadákat ismertett benne, melyekben az anyai és a szülők iránti szeretet játszik szerepet. Egy helyen ezt mondja: „Oly anyát például, minőt Tóth Kálmán fest Losonczyban, ki tulajdonképen sem anya, sem honleány, hanem monomániában szenvedő asszony, — a népköltészet sem nem értene, sem nem énekelne.” Tehát ismét támadja Tóth Kálmánt s ismét szembe helyezkedik a közvéleménnyel.

A ballada egy büszke magyar nőről szól, ki férje, a hős Losonczy várának visszavételére buzdítja fiát. De az ellenség, a török, győz a harcban, a fiút elfogja s halálra ítéli.

Börtönben az ifjú ül nehéz bilincsen,
Sírna keservesen, de már könyje nincsen,
Elsírta azt végkép.
Nehéz sóhajok közt tép be ruhájába:
Előtte szerelme, vágyó ifjusága —
S itt kell hagyni életet.

Az örök odakünn nevetnek s terjed a hír hamar, hogy a magyar vezér minő gyáva. De jó az anya, feldult s szemrehányó arccal s elhítheti fiával, hogy sikerült az ellenség vezérét megvesztegetnie, a vesztőhelyen kegyelmet kap. Ezért a fiú bátran lép a vérpadra.

De a hóhér sújt most... és esőnd lesz mindenütt,
— Hanem szörnyű kacaj és sikoltás vegyült
A csöndesség közbe;
A büszke magyar nő, ki így felkacagott,
Es a főlisköltő az édesanya volt,
Halva rogyott össze!

A költemény a Pesti Naplóban jelent meg először, mely lap addig még nem adott ki verseket. Kemény Zsigmond, a lap szerkesztője, néhány napra Tóth Kálmán szobájába lépett s közölte vele, hogy Deák Ferenc elolvasta a balladát, az elragadta őt s a költővel megismerkedni akar. Tóth Kálmán fölkereste Deákot, ez szívesen fogadta és rendes szokása szerint adomázott, de a versről előtte egy szót sem szólt. Hanem mikor Tóth Kálmán távozott, a véletlenül jelenlevő Egressy Samunak, Pestmegye egykori alkotmányos főjegyzőjének, ezt mondta:

— Te Samu, a magyarok istene mégis gondoskodik rólunk; Vörösmarty meghalt és támadt helyette Arany János; meghalt Petőfi is, de meglásd, hogy ebből a bajai fiúból is lesz valami.

A szárnyra kelt balladát pedig, melyben a költő az elnyomatás szomorú idejében a honleányi büszkeség és hazaszeretet eszményies alakját idézte a magyar nők elé a multból, hazaszerte lelkesen szavalták.

Ha e költemény lélektani alapja hibás, úgy bizonyára visszatéttséssel, nem pedig tetszéssel fogadták volna.

azonban mindaddig ellenállott a súlyos bajnak, míg mintegy két év előtt erős vesebaj nem lépett fel, mely később szivbajjal párosult s e gyilkos kórok megőrölték szervezét. A délceg, katonás járásu és magatartásu ur megroppant, összeesett, s akik őt azelőtt mindig fürgének és vidámnak látták, sajnálattal nézték, mint vonszolta beteg testét hivatalába, hova még rövid néhány hét előtt is pontosan eljárt s nagy kitartással és energiával végezte még úgy is a reá bízott fontos feladatokat.

Közel 20 évet töltött körünkben s a bíróságnál kezdetben mint főtárgyalási elnök működött, utóbb pedig a váltó-, kereskedelem- és esődügyek referense lett, mely ügyek vezetője maradt haláláig. Mint bírónak gyors áttekintés, kiváló iudicium s páratlan munkaszeretet voltak jellemző tulajdonságai.

Élénk részt vett a város politikai életében, 12 éve választott tagja volt a város törvényhatósági bizottságának, hova őt a szelencsei választók bizalma küldte s az egykori városi haladó pártnak megalapítói és szervezői közt szerepelt. Régebben függetlenségi elveket vallott s a koalíció idején az apatípi kerületben fel is lépett országgyűlési képviselőjelöltnek Kossuth-párti programmal, miután azonban a koalíció az alkotmánypárti gróf Hadikot támogatta vele szemben, kisebbségben maradt.

A koalíció uralma alatt Markowith már belátta eltévedését s miután annak bukása és bomlása után annyi sok más emberrel arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a koalíció uralma nem volt más, mint a hatalomért az elveknek pontról-pontra való feladása s lépésről-lépésre való hátrálás az egész vonalon, Tisza István grófnak a nemzethez intézett kiáltványa és zászlóbontása benne is azt a meggyőződést érlelte meg, hogy az ország jövőjét csakis 67-es alapon és a nemzeti munkapárt elveivel lehet szilárdan megépíteni. Bucsut mondott tehát elvtársainak, a nemzeti munkapárt zászlájához csatlakozott, melynek mindenkor elvhű, bátor, kitartó és tántoríthatatlan harcosa maradt.

Életrajzi adatai a következők: 1857. október 14-én született Egerben, hol atyja törvényszéki bíró volt. 1882-ben, a jogi pálya

elvégezése s a jog- és államtudományi államvizsgák letétele után az egri törvényszéknél joggyakornok lett. 1883-ban már a gyöngyösi járásbírósnál aljegyző, s miután 1885-ben Kolozsvárt megszerezte a jogtudori oklevelet, az igazságügyminiszter 1886-ban az egri törvényszékhez nevezte ki jegyzőnek. Ugyanaz év szeptember havában Budapesten ügyvédi oklevelet szerzett s rövidesen a képesítés megszerzése után 1887. április havában öfelsége Egerbe kir. alügyésszé nevezte ki. Ezen minőségben megfordult Szolnokon és Szabadkán s innen került hozzánk törvényszéki bírói minőségben 1893. év őszén. Azóta él köztünk s fáradhatatlan szorgalmának elismerésül a király 1910. december havában a kir. ítélőtáblai bírói címet és jelleget adta neki.

A kir. törvényszék, járásbíró és ügyészség tisztikara folyó hó 3-án dr. Eperjessy Béla törvényszéki elnök elnöklésével bucsuzott el tisztársától s mely részvételéről az özvegyet jegyzőkönyvi kivonaton értesítette. Koporsóját hozzátartozóinak, tisztársainak és barátainak koszoruja borítja s utolsó útjára ismerőseinek nagy száma kísérte ki.

Elhunytáról a család mellett, a kir. törvényszék, járásbíró és ügyészség tisztikara gyászjelentést adott ki, melyeket az alábbiakban közlünk:

Özv. Markowith Lajosné szül. harsányi Hudich Julia mint neje, puchói Markowith György mint testvére nejevel és leányával, s a számos rokonság nevében is fájdalommal jelentik puchói dr. Markowith Lajos kir. ítélőtáblai bíró, törvh. biz. tag és szolgálaton kívüli honvéd főhadnagynak folyó hó 3-án délután 5 órakor életének 55-ik, házasságának 23-ik évében hosszas szenvedés után történt elhunytát. Temetése folyó hó 5-én délután 4 órakor fog a ref. egyház szertartása szerint megtartatni. Zombor, 1913. évi május hó 4-én. Béke poraira!

A zombori kir. törvényszék, a hozzátartozó kir. járásbírók és ügyészség tagjai szomorúan tudatják, hogy dr. Markowith Lajos kir. ítélőtáblai bírói cím és jelleggel felruházott zombori kir. törvényszéki bíró folyó évi május hó 3-án 55 éves korában elhunyt. Emlékét kegyelettel megőrizzük! Zombor, 1913. évi május hó 4-én.

H I R E K.

Hangverseny.

A Zombori Polgári Kaszinó Egyesület 3-án tartotta meg kiváló művészgarda közreműködésével hangversenyt.

Dr. Lányiné Regöczy Iona hegedűművész nő felülmutta azt a várakozást, amelyet hozzá fűztünk s megállapíthatjuk, hogy a városunkban már megfordult hegedűművészek közül magasan kiemelkedik. Az eljátszott zeneművekben teljesen kifejlett kvalitásokat mutatott. Igazi érzés, lágy, meleg s mégis erőteljes tónus, lelkes kantilénát biztos elegáns vonókezelést férfias energiájú vonóvezetést, csillogó technikát, helyes stílusérzéklet nyilvánított.

Godard: Adagio-jával és Sarasate Yoda de Papló-jával érte el a legnagyobb tetszést dacára, hogy a hangverseny második felében indisponálva volt. Lányi Ernő két igen bájos s előtűnt még teljesen ismeretlen szerzeményt játszott el. Brillians technika s a két mű varázsa hatalmas tüntetésre ragadta a közönséget. Kevés muzsikuskunk van, akinek az élete olyan tevékeny lenne tettekben és művekben, mint az övé és talán elismerésre a két ellentétes polusánál a közönségnek a hallgatóságban és a kritikában. Mostani szereplése is szaporította hódításainak számát.

Balláné Marthon Erzs. „Bárdi hadnagy”, „A bálban” és „A feministák” előadásával már előre meghódította jövőbeli szerepléséhez közönségünket. Igen bájos jelenség, tökéletes művész nő. Méltó partnere volt „A színháznál” és „Rossz kedved van papa” dialogok előadásával férje, Balla Kálmán.

Nem hagyhatjuk szó nélkül közönségünknek az indolenciával határos és eléggé el nem ítélhető magaviseletét, hogy az előadó művészek szereplése közben hangosan nevetgélnek, vagy sutogva tárgyalják le a hétköznapi eseményeket egymás között. Némelyeknek ez az eljárása megbotránkozató s a legsúlyosabb szóval vagyunk kénytelenek azt elítélni.

A hangversenyen kevesen vettek részt, úgy látszik, hogy inkább kielégíti városunk közönségét a cirkuszi s egyéb kávéházakban bemutatott artista mutatvány, vagy szerződés

De az ily hőslélekű honleányt, mint anyát, ne is az egyszerű nép közt keressük, hanem a Szilágyi Erzsébetek, a Zrinyi Iónák sorában, a gondolkodás, az érzés fenséges emelkedettségében.

Aztán — csak Deák Ferencnek is volt valamelyes ítélőképessége?

Hosszabban időztem e bírálatoknál, mert Tóth Kálmánt méltatlanul bántották s mert valószínűleg Gyulai bírálati adtak tápot a későbbi fiatal kritikuskok hasonló bírálatának. Vadnai mondja emlékbeszédében, hogy a költőt élete utolsó éveiben mennyire bántotta az általa az időben összegyűjtött költeményeiről egy tekintélyes lapban megjelent az a méltatlan kritika is, mely tulajdonképpen nem volt egyéb egy ifjú öntetszelgő kísérlésnél. Pedig Tóth Kálmán a költeményei újabb kiadásainál legszigorubb kritikusa volt önmagának: mind kihagyta a költői pályája elején irt Petőfi-reminiscenciákat s kihagyott még olyan költeményeket is, amelyek értékkel bírtak, de ő maga egyes részeitet több kifogásolta. Hát már csak elvárhatta, hogy egyedül az ily szigorúan válogatott költeményei után ítéljék meg líráját ezentul! És mégis, ismerem kritikát, amely Tóth Kálmán halála után sok év múlva is hajtogatta az elkopott, témát, boncolgatta a „Ti nagyon tanultok” kezdetű és egyéb, a költő által már rég megtagadott verseket, szakasztott a Gyulai

nyomán. Azt azonban nem fontolták meg, hogy a kritikusknak nem kevésbé szigorú Erdélyi János a „Szerelmi vadrózsák” két füzetében egész sor valóban sikerült dalt jelölt meg, melyekből távol maradt a „kelmeiség” vagyis a petőfieskedés métélye; ugy arról is megfeledeztek, hogy Gyulai támadása a költők, írók, tudósok elitjére nem volt meggyőző erejű, mert amint a Kisfaludy-Társaság és az Akadémia az elnyomatás után működésüket megkezdték, siettek Tóth Kálmán tagjaik sorába beválasztani.

... Tehát — a párba után Tóth Kálmán és Gyulai Pál egymással kibékültek. Tóth Kálmán pedig jegyesét 1856-ban oltár elé vezette.

Egymáséi lettek, de hajh, hogy rövid idő múlva egymástól elszakadjanak. Keserűen kellett Tóth Kálmánnak tapasztalni, hogy Kemény Zsigmondnak igaza volt. Természetük nem egyezett. Erről maga a költő bizonyosságot tett a „Szerelmeim” című költeményének második versszakában, melyben ugyan a nő nevét Flóráról Irénre változtatta, de a versszak e sorai:

Szavunk kés, tetteink gyilok,
Egymást szüntelen vérezök, —

kétségtelenné teszik, hogy elvált nejeről szól e versszak.

Szinte jól esik ennek befejező két sora:

Mégis nehezen hagytam el,
Gyűlöltem bár, — szerettem őt.

Szerette. Hiszen oly sok szép költeménye tanuskodik erről, ki pedig „sohsem mondott hazugságot”, kinek „minden dala igazság volt”.

És mégsem tehettek ők, mint egyik hozzá irt költeményében sóvárogja, a családi élet tüzeinél „boldog égi pásztorok.”

Egyedül maradt, hogy azt a tüzet soha többé föl ne éleszsze.

Csak a barátság mérsékelt, de állandó melegével fordultak később egymás felé s támogatták egymást nemesen, mikor arra szükségük volt.

Az elszakadás mélyen megrázta s fájó szemrehányás, önvád lepte meg. „Ugy éled, ha felőle gondolkodik s ha őt áldja.” És megáldja „haját, mely annyiszor beborította; kezét, melynek fehér párnájában izzó feje annyiszor megnyugodott; hamvas arcát, vígasztaló szemét, jószágteljes drága lelkét, a legkisebb idegszálát, lélekzetét, hangját, szavát, még átkát is, melyet reája mond.”

Nagy bánatban él szomorú magányában. Kétszáz esztendőnek hiszi azt a két hónapot, mióta egymástól elszakadtak. De alkotó ereje lassan visszatér s nagy tevékenységet kezd kifejteni.

nélkül lézengő 20-ad rangú kóklerek s züllött existenciákból alakult brettisek elcsépett mókája, mint ihletett művészek előadása. Csak ebben találjuk azt a nagy részvétlenséget, amellyel városunk közönségének nagy része a hangversenyen meg nem jelent.

Az egyesület vezetőségét elismerés illeti, hogy azoknak, akik művészi szonjukban nem igen juthatnak kiváló művészek produkcióihoz, lehetővé tette, hogy ily kiváló erők interpretálásában ismerhették meg a zeneszerzők hallhatatlan műveit.

Kinevezések és áthelyezések.

Az igazságügyminiszter dr. *Masa* János szabadkai törvényszéki bírót a szegedi táblához elnöki titkárra nevezte ki. — *Zamoróczy* János titeli járásbíró a körösbökenyi járásbírószékhez, dr. *Buday* Kálmán újvidéki törvényszéki jegyzőt a szegedi törvényszékhez helyezte át. — Dr. *Bene* Sándor szatmárnémeti járásbírói joggyakornokot az újvidéki és dr. *Mihályffy* István szabadkai törvényszéki joggyakornokot a szegedi törvényszékhez jegyzökké nevezte ki.

Ezüstlakodalom.

Bajsaí Vojnits István nyug. főispán feleségével, Széchenyi Erzsébettel folyó hó 3-án ülte házasságának 25-ik évfordulóját családi körben. Frigyük ez alkalommal újból egyházi áldásban is részesült és Csányi István káplán szép beszédet intézett az ünnepelekhez.

Jótekonycélu előadás.

A zombori állami főgimnázium ifjusága folyó hó 10-ikén saját egyesületei javára a városi színházban jótekonycélu előadás keretében bemutatja Körösi-Sztojánovits „A magyar lant” című Uránia-darabját a következő műsorral: I. szakasz. Rákóczi-nóta. Zongorán előadja Bászler I. VI. o. t. Prologus. Irta Karlfly Ödön. Szavalja Ernst E. VII. o. t. Cserebogár. Előadja az énekkar harmónium-kisérettel. Regős-ének a csodaszarvasról. Előadja az énekkar zongora-kisérettel. Jersze emlékezzünk. Énekl az intézet énekkara. Eger ostroma. Énekl Faragó Gy. VI. o. t. zongorán kíséri Bászler I. VI. o. t. Édes anyám sokat intett a jóra. Énekl Eperjesy Z. VII. o. t., zongorán kíséri Bárány E. VII. o. t. Kuruc tabori dal. Énekl az intézet énekkara. Gunydal. Énekl az intézet énekkara. Virágdal. Énekl Kührner Gy. VI. o. t., zongorán kíséri Bárány E. VII. o. t. II. szakasz. Hej Rákóczi, Beresényi! Énekl az intézet énekkara. Csinom Palkó. Előadja az énekkar zongorán kíséri Racz Gy. VIII. o. t., Bujdosók eneke. Előadja az énekkar zongora-kisérettel.

Költői hírneve újabb és újabb költeményeivel mindegyre nő; a kritikát is mindjobban lefegyverzi; hazafias és egyéb szavaltati költeményei mind sűrűbben kelnek az ifjak, nők ajkaira — s a régebbieket és az újak közül, a már említett *Losonczy övegye* mellett a fekkölt lelkű *Szilágyi Erzsébet*, a hős *Szilágyi Mihály*, a tragikai hűségű *Gara Mária*, a fajnűsüktől exaltált hangú *Ki volt nagyobb*, a szerelmi gyengédség bájos meséje, a *Gyöngyvirág*, — mind állandó szavaltati darabokká válnak. Megindul színműírói működése, a Nemzeti Színházban zajos tapsok közt adják elő darabjait. Megindítja 1860-ban a *Bolond Miska* című élelapt, mely előtt újság alakjában csak a Lauka Gusztáv által még 1848-ban szerkesztett *Charivari* néhány száma s a Jókai által szerkesztett rövid életű *Nagytkör* volt ismeretes, továbbá a Jókai által másfélévvel elébb megindított *Ústökös* kezdett ismeretessé válni társadalmi és népéleti humorával és csak rejtett politikai vonatkozásaival, — hát a politikai háttérű humorisztikus újság mivolta tekintetében eléggé tájékozatlan magyar közönség tétovázva is fogadta a *Bolond Miska* előfizetési felhívását, mely *tízezer* példányban ment szét s az első szám megjelenésekor nem volt több 97 előfizetőnél, a második számnál azonban már százával omlottak az előfizetések, — és számuk egy hónap múlva

Zinka Panna. Hegedűn előadja Komáromy J. VIII. o. t., zongorán kíséri Racz Gy. VIII. o. t., Hajdútané. III. szakasz. Kinek ninesen szeretője, babája. Énekl Khloyber O. VI. o. t., zongorán kíséri Bászler I. VI. o. t. Kítették a holttestet az udvarra, Zöld asztalon ég a gyertya. Zongora-kisérettel előadja az énekkar. Körmagyar. Az egyes táncszámokban szerepelnek: Butkovits Ilonka k. a., Butkovits Maca k. a., Engel Ius k. a., Kamocsay Katica k. a., Kántor Róza k. a., Pekánovits Margit k. a., Strobl Bella k. a., Strobl Olga k. a., Ulrich Flóra k. a., Wagner Mariska k. a., Baky József I. o. t., Keleti Miklós IV. o. t., Kovács Bela IV. o. t., Báthory Miklós V. o. t., Konyovits Emil V. o. t., Horvátoivits István VI. o. t., Konyovits Jusztin VI. o. t., Herbert János VII. o. t., Kleisner László VII. o. t., Stvrteczky Aladár VII. o. t.

Nagygyűlés. A bajavidéki róm. kath. tanítóegyesület folyó évi május hó 13-án Baján a Bárány szálloda emeleti termeiben tartja folyó évi rendes nagygyűlését.

Városi hírek. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a törvényhatósági bizottság 53/kgy. 1913. számu határozata, mellyel kimondatott, hogy a tanyai hitfelekezeti tanítók (elemi iskolai) alapfizetésének 400 koronával leendő felemelése céljából az illető iskolai fentartóknak évi 5200 korona segélyt szavazott meg, folyó évi április hó 30-tól számított 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetett, a netáni felebbezések ezen idő alatt a városi tanácshoz nyújthatók be. — Továbbá közhírré teszi, hogy a város központi választmánya Zombor város képviselőválasztóinak 1914. évre érvénytel bíró ideiglenes névjegyzéke kiigazítván, az a kihagyottak névjegyzékével együtt a városi tanácstermében folyó évi május hó 5-25-ig terjedő 20 napos időtartamra közszemlére kitétettek és a felszólamlásokra az észrevételek május 25-ig a városi tanácshoz a központi választmányhoz címezve benyújthatók.

Artézi kut Apatinban. Az artézi kut befejezéséhez közeledik. A víz 283 méternyi mély homokrétegből fakad. A víz hőségét szaporítják azzal, hogy a 296—265 méter és 170—176 méternyi két más homokréteg vizét csömlukasztással összekötik s így adják át a forgalomnak. Ezután a nyert vizet minőségileg fogják vegyelemeztenni. A mellette levő northon-kut (26 méter) közeclokra (tűzoltó, stb.) meghagyatják. Az artézi víz 190 cmnyire a földvízszint alatt marad.

Apatin község képviselőtestülete a vasúthoz vezető gyalogutat feltölteti és kikövezteti.

A Good-Templár Rend nagygyűlése. A magyar absztinensek ellen küzdő Good-Templár Rend pünkösdkor Kolozsvárt tartja meg idei nagygyűlését. A nagygyűléssel kapcsolatban nyílik meg május 10-én Kolozsvárt a Társadalmi Muzeum által rendezett népegészségügyi kiállítás, amelynek megnyitását részt vesz Kolozsvár egész társadalma, a megnyitáskor Szabolc Menyhért miniszteri tanácsos tart az alkohol kérdésséről előadást. Pünkösdt vasárnapján Szolnoki Jenő egyetemi tanár ad elő az alkoholizmus társadalmi összefüggéseiről; este pedig Janovits Jenő dr. a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója diszeladást rendez a nagygyűlésre egybegyűlt anti-alkoholisták tiszteletére s színpadra hozza Zolának „L. Assomoin” (A Pálinka) című drámáját. A nagygyűlés úgy külsőségeit, mint programját illetőleg impozánsnak, a magyar alkoholelles mozgalom fontos eseményének ígerkezik.

Szilágyi kiépítése. A község keleti részén jelenleg 52 munkásház épül, kizárólag munkások részére, — földbirtokot nem kapnak hozzá.

Új közbághid Apatinban. A község 15 évi halogatás után vágóhidat építet; a költségvetés 50000 koronára rug és a tervezet most kerül jóváhagyás miatt a vármegyei törvényhatósághoz.

Egy tanár áttérése. Szabadkán Szász Gyula felsőkereskedelmi iskolai tanárt e hó 26-án keresztelték meg a Szent Terezi templomban a római katolikus szertartás szerint. A keresztelést Meszáros Béla káplán végezte, a keresztapa tisztét Vojnich Dezső prepostplebános töltötte be.

Utazási kedvezmény a budapesti tavaszi vásár látogatóinak.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara a folyó évi május hó 7-től 13-ig tartó és a budapesti iparcarnokban rendezendő vásárra a vidéki kereskedők és iparosok látogatói számára a kereskedelmi miniszter utazási kedvezményt léptetett életbe. III. oszt. jeggyel II. osztályon lehet utazni. Jegyigazolványért a szegedi kereskedelmi és iparkamarához kell fordulni, személyenként 55 fillér jegykiállítási illeték lefizetése mellett.

A bajai m. kir. állami tanítóképző-intézet folyó évi május hó 3-án a nemzeti szálló összes termeiben az ifjuság segítő-alap javára tánemulatsággal egybekötött iskolai hangversenyt rendez.

A szegedi kereskedelmi iparkamara folyó évi április hó 28-án teljes ülést tartott, melyen több közérdekű miniszteri rendelkezést és egyéb fontos dolgokat tárgyalt le.

ötezerre szaporodott, később már hétezerre. Annnyira a magyar ember érzése és szájaize szerint volt írva, a szabad szó bátor kimondásával. Zrinyitől kölcsönözte a jelszót: „Ne bántsd a magyart!” És ostromozta mindazokat, ki a magyart bántani, alkotmányos jogainkat tiporni merték. Valóságos hatalommá nőtt. Üldözte a germanizációt, de nem hunyt szemét saját gyöngéink előtt sem. Irt ő olyan cikkeket is, melyek medrükbe szoritották vissza a hazafias érzés tulesapásait. Idézek egyet:

A visszaállított megyékben az a kegyetlen szokás uralkodott, hogy mindazokat, akik a Bach-rendszer alatt bármilyen kis hivatal viseltek, „meghalt”-aknak kiáltották ki s megyei bizottmányi tagokul meg nem választották. Ekkor írta Tóth Kálmán az élelapijába a *Tizenharmadik seb* című, elbeszélésnek is mintaszereű rajzát, mely egy vitéz honvédéről szól, ki a kácsi csatában tizenkét sebet kapott, s a szabadságharc után hogy éhen ne vesszen, valamelyik Beamt kisebb hivatalnok szobájában huzta meg magát. S mikor az idő jobbra fordult, erre a vitéz honvédre is rákiáltották, hogy „meghalt.” Ez volt az ő tizenharmadik sebé s ez fáj neki a legjobban. A kis rajz oly élénk hatást tett mindentelé, hogy azontul nem mondták ki egyesekre oly meggondolatlanul az erkölcsi halált.

A hetenként megjelent *Bolond Miskát* Tóth Kálmán folyvást maga szerkesztette, míg a naponként megjelent *Hölgyfutárnak* s utóbb az általa alapított s mindig tulajdonában is maradt *Fővárosi Lapoknak* elejétől fogva csak névleg volt a szerkesztője, a szerkesztés gondjait barátjára, a ritka finomsággal elbeszélő íróra, későbbi kiváló akadémikus és nemzeti színházi dramaturgra: *Vadnai Károlyra* bízta, kinek 29 évig tartott szerkesztése alatt a Fővárosi Lapok legelső szépirodalmi újságunk volt, nemes izléstől és erkölcsi tisztaságtól ragyogó gazdag tartalommal, melyet a leggondosabb családapák és anyák is bátran adhattak leányaik kezébe. Tóth Kálmán tehát szépirodalmi lapjának szerkesztését a legjobb kezekre bízván, költői hivatásának szabadon élhetett s élelapiját nagy kedvvel szerkeszthette, sőt olyannyira temperamentumosan, hogy a szabad szóért két ízben fogházba is jutott. A pereket gróf Pálffy Mór kormányzó indította, ki különben uton-utfélen azt hirdette, hogy Tóth Kálmán nagyon rokonszenves ember s hogy ő nagyon szereti. Erre mondotta aztán Deák Ferenc egyszer: „Szereti ám, de csak úgy, mint a madarat — kalitkában.”

(Folyt. köv.)

Fognak a honvédek. Baján a hatvan-hetvenes években, mikor megalakították a honvédek a negyvennyolcas honvédségcsületet, hatszázhetvenöt voltak. A halálra ítélteteket lassan kiszorította őket az élők sorából. Csak ketten maradtak meg: Német Imre bajai honvédtiszt és egy társa van még életben.

Az állomás szarkái. Beck Nándor bácskossuthfalvai lakos panaszt tett a szabadkai rendőrségen, hogy a szabadkai vasúti állomáson ismeretlen tettes feltörte a csomagoló börtöndjét és abból a fehérműt szőrt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Körözött lakatos. A szabadkai rendőrség Balázs Lajos 29 éves adai lakatosát közzétette országosan körözletti. A nevezettnek valószínűleg van a szabadkai rendőrségen.

Végzetessé válható szerencsétlenség történt Palánkán.

Néhány hét előtt Hauszvirth vaskereskedőnek a lakására lépett. Most, hogy a romokat eltávolították és a volt raktár pincéjét ásták, ledőlt a fal, maga alá temetvén három munkást. A kőműves munkások és a helyszínre érte szomszédok kimentették mind a három embert, kiknek szerencsére könnyebb horzsolásokon kívül egyéb bajuk nem történt.

Gyilkosság. Ujvideken Trumics Szvetozár földműves az utcán véletlenül találkozott Felbab Jánosnéval, akivel nemrégiben közös háztartásban élt és akitől gyermeke is született. Trumics szidalmazta az asszonyt, miből heves szóváltás támadt, minek hevében Trumics egy kést döfött az asszony vállába. A szúrás a tüdőt érte és az asszony rövidesen elvérzett. Az orvos már csak a halált konstataálhatta. Trumicsot az ügyészségre kísérték.

Gyilkosság Felsőhegyen. Vasárnap éjjel vígan rakták a táncot a fiatalok Felsőhegyen Surányi Ilka vendéglőjében. Reggel volt már, mikor a fiatalság hazafelé iparkodott. Az uton nagyobb legényesoportok dévajkodtak a táncosnőkkel, s ekkor egyszerre két legényesoport civakodni kezdett egymással. Előbb a csoportban voltak Kálmán Antal (Pálka), Gömör István, Rövid Antal, Ördög János és András és több legénytársuk. Valamelyik leány miatt veszték össze, mely esakbanar véres verekedéssé s végre gyilkos bicskázassá fajult. Előbb csak pusztá kézzel pofozták egymást a legények, de később előkerültek a bicskák és kocsilöcsők, s valóságos háborút rogtönöztek. Jajgatás és egy haldokló legény utolsó hörgése fejezte be a verekedést. Kálmán Antal, kit csak most soroztak be katonának, halva maradt a csatateren. Ellenfele kése előbb a nyakszirtjét vágta keresztül, később pedig a szivét hasította ketté, úgy, hogy nyomban kiszivedett. A gyilkost: Gömör Istvánt letartóztatták.

Megszökött gyermekek. Boldogasszonyfalván két kilenc éves fiu gyanus körülmények között járkált. Rendőrségnek feltűnt és előállították őket, a mikor kitűnt, hogy Gujás István és Tóth János csurogi lakosok gyermekei, kik otthonról megszöktek, hogy valahol elszegődjenek. A rendőrség szüleiknek átadta a gyermekeket.

Verekedés. Kuluncsics Mihály kubikos szabadkai lakos folyó hó 5 én délben a zombori vasúti állomáson bepálinkázott állapotban összeszólalkozott sógorával, Kántor Lajos kubikkossal s igazságának nagyobb nyomatékául bicskát rantott s végighasította Kántor tarkóját. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem még piszkos szidalmakkal illette az állomásfőnököt s az őt bekisérni akaró rendőröknek ellenszegült, úgy hogy most a testisértes mellett hatóság elleni erőszak miatt is megindult ellene az eljárás.

Bácskai cigányasszonyok kalandja vidéken. Lakatos Sándorné, Kolompár Anna, Rácz Horváth Róza, Nikovics Veron és Horváth Veron őrszállási cigányasszonyok kirándulást tettek Győrbe is, hol tarka virágos ruhába öltözködve, több zsebtolvajlást követtek el, azonban pórul jártak, mert a szemfüles győri rendőrség elfogta őket és az ügyészség fogházába szállította.

Előállított korcsmai hősök. Gömöri Antal és Gömöri András híres szabadkai verekedők a Szuvajcsics Obrád-féle korezmában mulattak. Összeverték minden törhetőt, szórták a pénzt, majd bottal az ablakokat is bevették. A rendőrség előállította őket.

Embervadászat a Dunán. Hercegszántó község alatt két ember, Balázs János és Zsivits Péter akik közösen béreltek ki egy kis halászerületet, előzetes szóváltás után ladikon találkozott a Dunán. Egymásra támadtak. Az egyik baltával rontott a másiknak, aki erre rálőtt a másikra. Zsivits a lövéssel a bajai kórházba került, hol a seb következtében vérmérgezését kapott és amputálni kellett a lábát. A szabadkai kir. törvényszék Balázs Jánost bűnösnek mondta ki súlyos testisértes vétségében és 18 hónapi börtönrre ítélte. Vádolt és ügyész felebezéssel élt.

Vasuti baleset. A baja—bátaszéki új vasúti vonal Duna-hídjánál épülő vízműveknél az egyik Báltaszékről jövő tehervonat neki ment a vízművekhez anyagot szállító kocsiknak, amelyekben nyolc munkás dolgozott. Szerencsére a munkások idejekorán észrevették a veszedelmet és kiugrártak a kocsikból, de azért kisebb nagyobb zúzódásokat mégis szenvedtek. Az egyik teherkocsi összetört, a mozdony két kereke is eltört, a tehervonat gépésze pedig könnyebben megsérült.

Merénylet egy vonat ellen. Baján a Tóth Kálmán utcai vasúti átjárónál a Szabadka felől érkező tehervonat befutása előtt ismeretlen tettesek cementlapokat fektettek a sinre. A lokomotívvezető idejében észrevette a veszedelmet és megállította a vonatot. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Megfustélyozott sorompóór. Szabadkán a majsai-ut feljárománál egy ismeretlen asszony megtámadta Tóth Gábor sorompóort és kétszer fejbe vágta a kezében lévő doronggal. Az ütések nyomán Tóthot elborította a vér és eszméletlenül esett össze. A mentők az életveszélyes sérüléseket szenvedett őrt a kórházba szállították.

Öngyilkossági kísérlet. Már megemlékeztünk lapunkban arról, hogy Vizin János szabadkai földbirtokos fölakasztotta magát és mire észrevették meghalt. Az apa halála annyira elkészerítette a huszéves fiát, Vizin Józsefet, hogy a temetés után a kamrában akasztotta fel magát, de szerencsére észrevették és még idejében vágták le a kötélről.

Súlyos szerencsétlenség. Apatinban Drexler János, 14 éves molnár-fiú a vizimalom kerekei közé esett, melyek ballabát szétronsolták. A bajai kórházba szállították.

Esküvő a kórházban. Szukolics István vasúti fékezőt Baja közelében a tolató vonat elütötte és ballabát amputálni kellett a bajai kórházban, pedig a következő hétre volt kitűzve esküvője. Menyasszonya, Nagy Erzsébet szabadkai leány tanácsára az esküvőt a kórházban tartották meg, ahol a beteg alkották a szomorú násznépet.

Betöréses lopás. Ismeretlen tettesek betörték Wiederkomm János kulai mézesbábos lakásába, amíg a családjával a vásáron volt. Elloptak 58 K ezüstpénzt, óraláncot, karsatot, 3 gyűrűt és egyéb ekszert. A papírpénzt nem találták meg és a ruhákneműeket nem bántották. Ugy látszik, a háziasszonyokkal jó ismerős egyén követthette el a lopást. A rendőrség negindította a nyomozást, de eddig eredménytelenül.

Csendélet Bácsstopolyán. Babi János bácsstopolyai lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy a napokban ismeretlen tettes az éj folyamán megtámadta és annyira elverte egy husánggal, hogy husz napnál tul gyógyuló sérüléseket szenvedett. Az eljárást megindították az ismeretlen tettesek ellen.

Öngyilkos pénzügyőr. Bácsalmáson mellbe lötte magát Molnár Mihály 18 éves pénzügyőri vigyázó. A bajai vonattal Szabadkára hozták és a mentők a kórházba szállították.

Éjjeli lövöldözés. Bisztriczky András szabadkai napszámos éjjel az utcában revolverből lövöldözött. Nagy riadalom támadt a lövések zajára, míg végre a rendőri készenlét előállította a lövöldöző legényt. Az eljárást megindítják ellene.

Öngyilkosság. Patocska Kálmán 43 éves szabadkai lakos felakasztotta magát és meghalt. Hulláját a temető bonctermébe szállították a mentők.

A kefekötő tolvaja. Schmidt Flórián szabadkai kefekötő feljelentést tett a rendőrségen, hogy éjjel ismeretlen tettes a lakásából ellopott egy aranyórát láncsal együtt.

Bevert ablakok. Kamrás János zentai lakosnak a napokban lakója, Cakó Péter bevete 6 ablakfiókját állítólag azért, hogy Kamrás Cakó és nejét rözséjének lopásával gyanúsította meg.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról május hó 15-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére,** vagy **Hirth János** ur kereskedése **Zombor** (Kossuth-utca) és **Reffle Évi** divatüzlete **Zombor** (Kossuth-utca) címén vele tudatni. 2-1

Művészet — Irodalom.

Az Érdekes Ujság sikere. Most jelent meg Az Érdekes Ujság hatodik száma s mint az előző számokat, a közönség ezt is páratlan érdeklődéssel kapkodta szét. A Pesti Hírlap e fiatal, testvérvállalkozása képeinek szépségével, gazdaságával és aktualitásával az első pillanattól kezdve meghódította a közönséget. Jött, látták és győzött. Nem kellett a fiatal ujságvállalkozások lassu emelkedésének létráján lépésről-lépésre haladnia, mert éretten, készen és diadalmas erőben jelentkezett mindjárt s a közönség úgy fogadta, mint valami régen várt, régen óhajtott és éppen azért tart karokkal fogadott családtagot. És ma a hatodik szám megjelenése napján, már nyugodtan meg lehet állapítani, hogy az egymásután következő hetek keddi napjának egyik legkedvesebb szenzációja Az Érdekes Ujság megjelenése, amikor is a budapesti utca képeinek színehez tartozik, hogy minden második sétáló ember kezében ott látható Az Érdekes Ujság legfrissebb száma. Az utcán, a korzón a vilányos kocsikban a közönség Az Érdekes Ujság gyönyörű, mélynyomású képeiben, változatos illusztrációiban, tréfás és tanulságos tartalmában gyönyörködik. A hatodik számban ismét próbáját állta Az Érdekes Ujság az ujságírói fűrgeségnek, mert benne van képekben mindaz az érdekes esemény, amely az országban s az egész világon egy héten át történt. Szenzáció számba mennek képei az áprilisi hóviharról, amelynek érdekességeit és szomorú pusztításait számtalan felvételben mutatja be. Megtalálható benne a het történetének minden aktuális eseménye, kimagaslóbb embere, gyönyörű címlapján pedig a legnépszerűbb magyar író, Molnár Ferenc, a jubiláló „Testőr” irójának arcképét közli. Rendes melléklete A Gyermekek Érdekes Ujságja az ifjuságnak jópajtása lett, Az asszonyok Érdekes Ujságja pedig az asszonyok divat tanácsadója és szórakoztató olvasmánya. Ezért nagyon érthető, hogy a közönség Budapestén szétkapkodja, a vidéken alig várja Az Érdekes Ujság megjelenését. Nem is volt egyhamar képes ujságnak olyan gyors, határozott és nagyarányu sikere, mint Az Érdekes Ujságnak.

1970/kig. 1913. sz.

Pályázati hirdetés.

A titeli járásba bekebelezett Sajak községében újonnan rendszerezett községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **f. évi május hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az állás javadalmazása: évi fizetés 180 korona, minden szülési eset után 2 korona, egyéb látogatási díj címén nappal 40 fillér, éjjel 80 fillér.

Titei, 1913. április hó 24-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-2

Kiadó butorozott szobák.

Két csinosan berendezett utcai szoba villanyvilágítással 2 uriember részére azonnal kiadó

Zombor Kókus-utca 20. sz. alatt.
Esetleg szolgál szobával is.

775. szám. 1913.

Hirdetés.

A Csátalja község tulajdonát képező községi nagykorosma, épület a hozzátartozó melléképületek és udvarral együttesen **folyó évi május hó 10-én** délelőtt 10 órakor a község ház tanácsstermében megtartandó nyilvános szóbeli árverés útján, örökáron el fog adatni.

Kikiáltási ár 20000 korona, bánatpénz ennek 10%-a, mely az árverés megkezdése előtt a községi bíró kezébe lefizetendő.

Csátalja, 1913. április hó 19-én.

Szilvász György, jegyző.
Krisztmann János, bíró.

Eladó üzlet.

Szilágyi községben 800 ööl belterületen jóforgalmu helyen 14 éve fennálló

bolt, korosma és mészárszék
esaládi viszonyok miatt **eladó.**
Bővebb értesítést ad

Hózsza Mihály
Szilágyi (Bácsmege).

5-5

Zongora tanítás.

Zeneakadémiai módszerrel zongoratanítást vállalok. Cím a kiadóhivatalban.

*-5

2091/kig. 1913. sz.

Pályázati hirdetés.

Bácskeresztur községi irnoki állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalma évi 800 korona. Felhívom pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi május hó 20-ig** adják be.

Kula, 1913. április 25.

Dr. Buday,
főszolgabíró.

2-2

ÜZLETÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

varrógép és kerékpár

üzletemet megnagyobbítva a **Szent János-utca 8. sz. házba** (leányiskola, illetve zárda mellett) helyeztem át. Állandó elveim, hogy a közönséget mindig lelkiismeretesen kiszolgáljam; mindezt szakismeretem folytán tehetem, mert a legjobb gyárakkal állok állandó összeköttetésben. Különösen kiemelem, hogy csakis nálam **szerezhetők be a világhírű**

„PFAFF“ varrógépek. Ugy ipari, mint családi használatra e varrógépek, minőség és tartósság tekintetében, első helyen állanak.

Nagy mechanikai gépműhelyemben

varrógép, írógép, számológép, kerékpár, gramophon és minden e szakmához tartozó gépek javítását szavatosság mellett eszközölöm. A nagyérdemű közönség pártfogását továbbra is kérve, vagyok

kitünő tisztelettel **TURY JÁNOS,**
mechanikus.

10-6

Irodatiszt,

ki valamely kereskedést kitanult, vagy kereskedelmi iskolát végzett, a **szerb** és **magyar** nyelvet bírja, üzletben felvétetik.

Előnyben részesülnek, kik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Ajánlatok közvetlen alulírotthoz intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa
UJVIDÉK.

3-3

Kiadó szoba.

Flórián-utca 25. szám
alatt egy csinosan butorozott szoba **KIADÓ.**

Bővebbet ugyanott a házban.

*-2

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

58564/I. 1913. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság melléje rendelt számvevőség helyiségei felkérésére az 1913-1914-iki fűtési idényben szükséges háromszázhatvan (360) köbméter jégtárolású, egészséges, száraz göresnélküli, minden korhadástól ment, I. osztályú cser, tüzelőgyertyán vagy bükkhasáb kemény tűzifa szállására ezennel nyilvános versenyárgyalási hirdetek.

1. A tűzifa 1913. évi augusztus hó 15-ig október hó 15-ig terjedő időben szállítandó.

2. Az ajánlatok köbméterenként egységárral teendők, százalékos árengedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték következő felirattal látandó el:

„Tisztelt m. kir. pénzügyigazgatóságnak Zombor.

Ajánlat az 58564/I. 1913. sz. a. versenyárgyalási hirdetésben kiírt tűzifa szállására.”

3. Az ajánlatok legkésőbb **1913. évi május hó 30-ik napjának déli 12 órájáig** a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság vezetőjénél adandók be.

4. Bánatpénzül készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban az ajánlati összeg 5%-a teendő le a zombori m. kir. adóhivatalnál és az azt tanúsító letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

5. A beérkezett ajánlatok 1913. évi május hó 31-én délelőtt 11 órakor a m. kir. pénzügyigazgatóságnál bizottságilag fognak felbontatni, mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. Az odaitétel az ajánlatok felbontása után esetleg azonnal, de legkésőbb 1913. évi június hó 10-én megtörténik, amely időpontig az ajánlattevők ajánlatukkal kötelezettségben maradnak.

A szállítás odaitétele felett döntő bizottság részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

7. Azok bánatpénze, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, a döntés után azonnal visszaválványoztatni fog.

8. A szállítandó 1 méter hosszú tűzifa a m. kir. pénzügyigazgatóság udvarában husz (20) méter hosszú sorokban a két végén egy-egy keresztirányú és két méter magasságban elhelyezve adandó át.

9. A szállítandó tűzifa az általam kinevezendő bizottság által fog átvétetni.

10. A vételár a szállítás kifogástalan megtörténte után számla alapján fog kifizeteni, ugyanakkor fogja a m. kir. pénzügyigazgatóság a letett bánatpénzt is visszaválványozni.

Zombor, 1913. április 29.

Fodor Mihály,
pü. igazgató.

Kitüntetések :

Arad
Budapest
Budapest
Belgrád
Győr
Lóvrin
Berlin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka *—19
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

!! FAJTOJÁSOK !!

Reitter Oszkár főkapitánynál,

NAGYBECSKEREKEN kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozatott fajtisza telivér
Hőfehér Orpington
Hőfehér Wiandotte (amerikai kítőnő téli tojók)
Fekete Langsán
Kendermagos Plimut Rocks
Sárga orpington tyúk; továbbá
Hőfehér óriási peklingi kacsa.

TOJÁSOK DARABJA 60 FILLÉR!!
Rázásmentes biztos csomagolás, faládákban ingyenes.
Állami nagy aranyérmek.

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések.
Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. — Darabja 25 korona.

729/1913. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Bácsszentiván község képviselőtestületének 24/közgy. 1913. számú véghatározata folytán a községhez átalakítási munkáinak biztosítására ezennel nyilvános szóbeli és írásbeli árlejtést hirdetünk.

1. Ezen építéssel kapcsolatban a következő munkálatok lesznek teljesítendőek: I. Földmunka. II. Kőmives munka. III. Ácsmunka. IV. Cserépfedő munka. V. Vasmunka. VI. Asztalos, lakatos, üveges és mázó munkák. VII. Kályhás munka.

Ajánlatok ezen összes munkára együttesen teendők, munkanemenként külön-külön tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka teljesítésének határideje a munkaátadás napjától számított három hónap.

3. Az ajánlatok százalékos engedmény, áremeléssel teendők.

4. Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el: „Községi Előljáráságnak Bácsszentiván.” Ajánlat a 729/1913. sz. a. versenyárgyalási hirdetményben kiírt községhez átalakítási munkálatra.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

5. Bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az ajánlati végösszeg 5%-a az árlejtés előtt Bácsszentiván község pénztáránál lefizetendő s a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

6. A versenyárgyalás Bácsszentiván község tanácstermében 1913. évi május hó 24-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni és pedig a szóbeli árlejtés után az írásbeli ajánlatok nyilvános felbontása által. Az írásbeli ajánlatok 1913. évi május hó 24-ik napjának délelötti 10 órájáig nyújtandók be.

7. A vonatkozó terv és költségvetés, valamint az ajánlati feltételek Bácsszentiván község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben állanak a községgel szemben.

9. A munkálat elnyerője minden tekintetben a községre érvényes 83000/III. 1907. B. M. számú közszállítási szabályrendelet összes határozmányait betartani tartozik.

10. Azon pályázók, kik eddig Bácsszentiván községgel üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni.

11. A munkálat az elkészítés után felülvizsgáltatván, ideiglenesen, az egy évi jótállási határidő leteltével pedig véglegesen fog a vállalkozótól átvétetni.

12. A munka odaitétele fölött a községi képviselőtestület az ajánlatok nagyságára való tekintet nélkül szabadon határoz.

Bácsszentiván, 1913. évi április hó 28-án.

SZALAY ZSIGMOND,
jegyző.

ZIEGLER JAKAB,
bíró.

773 egys. 1913. szám.

Pályázati hirdetés.

Veprőd községnél megüresedett egy gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás: évi 675 korona készpénz havi utólagos részletekben; egyenruha és felszerelés természetben.

Pályázati kérvények **1913. évi május hó 20-ig** Veprőd község előljáróságánál nyújtandók be.

Veprőd, 1913. évi április hó 30 án.

2-1 **Községi előljáróság.**

Könyvelést,

levelezést délutáni órákra, esetleg otthon is elvégezhető egyéb irodai munkalapot szerény javadalma-

zása mellett elvállal gyakorlott tisztviselő. Szives megkeresések „munka nemesítő” jelisére :-: :-:

3-2 **Rákóczi-ut 39. szám alá kéretnek.**

Csődösszeg eladási hirdetés.

Vb. Dugity Jován palánkai kereskedő csődügyében közhírré teszem, hogy: A) a csődösszeghez tartozó és a csődleltár 1—439. t. alatt felvett 4372 kor. 10 fill. beszerzési és 3557 kor. 36 fill. becsértékű rőfös, divat és rövidárúk, — továbbá B) a 440—446. tétel alatt felvett 508 korona beszerzési és 409 korona becsértékű állványok és egyéb ügyleti felszerelések, — C) valamint a 447. t. alatt felvett 760 korona beszerzési és 400 korona becsértékű vaspénzszekrény a csődválasztmány felhatalmazása alapján **zárt ajánlati verseny útján mindegyik csoportra külön teendő ajánlattal alábbi feltételek mellett** értékesíttetni fognak.

1. Ajánlattevők kötelesek a becsérték 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénz fejében letenni.

2. Tömeggondnok és csődválasztmány az árúk mennyiségeért és minőségeért szavatosságot nem vállal.

3. Vevő az árút legkésőbb 1913. évi május hó 15-én köteles elvitetni.

4. **Az ajánlatok és a bánatpénz dr. Kubinyi Károly ujvidéki ügyvédnél, mint a csődválasztmány elnökénél nyújtandók be f. évi május hó 9-ik napjának d. u. 5 órájáig.**

5. A beérkezett ajánlatok felett a csődválasztmány május hó 10-ik napján déli 12 óráig határoz.

6. A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon válasszthasson.

7. Vevő köteles a vételárat ajánlatának elfogadása után értesítésre azonnal tömeggondnoknak kezéhez a nyugtábellyel együtt lefizetni és a vételi illetéket viselni.

Dr. Vermes Jenő ügyvéd,
csődösszeggondnok.

915/1913 szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíróóság 1912. évi Sp V. 1771. számú végzése következtében dr. Bugarszky Koszta zombori ügyvéd által képviselt Mundos Egyesült m. hajlított fabu or cég javára 713 korona 10 fillér s járulékaik erejéig 1912. évi december hó 13. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üvegtábla és edények nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1912. évi V. 1620/3. sz. végzése folytán 449 kor 03 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 13. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 110 kor 50 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Kossuth Lajos utca leendő eszközlésére 1913. évi május hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Zombor, 1913. évi április hó 19-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó

UJ RŐFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. sz. a. Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

uj rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb árukkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség szives rendeléseit várva, maradtunk

kiváló tisztelettel

50-19

DÓDITS és OPANCSÁREV.